

Sesja H – Relacje ze środowiskiem biznesu

U podstaw koncepcji społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw znajduje się fundamentalna w ekonomii idea współdziałania i współpracy w gospodarce rynkowej. Stąd dychotomia pomiędzy organizacją komercyjną tworzącą wartość ekonomiczną a organizacją społeczną tworzącą wartość społeczną jest już obecnie nieprawdziwa. Oba typy organizacji tworzą jednocześnie wartość społeczną i ekonomiczną. Dlatego muszą w swojej działalności szukać rozsądnej równowagi pomiędzy tymi, czasami przeciwstawnymi celami.

Rozwój społeczny i ekonomiczny na poziomie lokalnym czy regionalnym nie jest możliwy bez aktywnego zaangażowania ze strony biznesu. Ale żeby biznes mógł tę rolę dobrze wypełniać, potrzebuje też odpowiedzialnych partnerów. Partnerami dla biznesu mogą się stać przedsiębiorstwa społeczne. Czy jest to możliwe? Jaka jest w tym kontekście rola ekonomii społecznej?

Trzy warstwy debaty:

1. Biznes pomocny/wspierający ekonomie społecznej poprzez transfer know how, zatrudnianie osób wykluczonych, zakup usług.

Podstawą koncepcji społecznej odpowiedzialności jest przekonanie, że powinna ona przyczyniać się do wzrostu wartości przedsiębiorstwa. Tylko wtedy ma szansę na realną obecność w strategii rozwoju danego przedsiębiorstwa i tylko wtedy przestaje być listkiem figowym. Warto zadać w tym miejscu pytania bardziej fundamentalne:

Czy gospodarka rynkowa może być przyjazna ludziom, całemu społeczeństwu, czy tylko wybranej grupie? Czy CSR może być źródłem szans, innowacji i przewagi konkurencyjnej, czy też jest szlachetnym uczynkiem, dodatkowym kosztem, wymuszonym obowiązkiem? Czy jest możliwy wkład biznesu w zrównoważony rozwój rozumiany jako minimalizowanie negatywnych i maksymalizowanie pozytywnych skutków rozwoju (3BL - Triple bottom line - etyka, ekologia, ekonomia)?

Pytanie jak się ma do powyższych zagadnień społeczny aspekt CSR, rozumiany jako dobrowolne uwzględnianie problematyki społecznej w działalności przedsiębiorstwa i relacjach z interesariuszami (Corporate Citizenship). Czy w praktyce gospodarczej jest miejsce na proces dialogu, poznawania wzajemnych oczekiwań i możliwości, hierarchizację wartości, poszukiwanie kompromisów, uważne monitorowanie tego procesu i doskonalenie strategii w ramach szeroko rozumianego partnerstwa?

Czy przy takim rozumieniu społecznego aspektu CSR jest możliwe realne partnerstwo pomiędzy biznesem społecznie odpowiedzialnym a ekonomią społeczną? Czy biznes jest gotowy na transfer wiedzy, zatrudnianie osób wykluczonych czy zakup usług, generowanych przez przedsiębiorstwa społeczne?

2. Operacjonalizacja relacji pomiędzy ES a CSR poprzez Partnerstwa Publiczno-Prywatne i Partnerstwa Publiczno-Społeczne.

W ramach tego zagadnienia trzeba zadać sobie trzy pytania.

Czy organizacje pozarządowe oczekują od biznesu wyłącznie dotacji finansowych, czy też są skłonne budować w pełni partnerskie relacje na wszystkich etapach zarządzania danym projektem?

Czy sektor biznesu w Polsce rzeczywiście jest zainteresowany takim partnerskim podejściem, czy też skłonny jest współpracować tylko z „miłymi dla biznesu” organizacjami pozarządowymi?

W jakich obszarach i na jakich warunkach możliwe jest poszerzanie współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi a przedsiębiorstwami i organizacjami przedsiębiorców?

Dyskusja zarówno wokół społecznej odpowiedzialności biznesu, jak i ekonomii społecznej, w rzeczywistości jest dyskusją o kształcie gospodarki i rozwoju społecznego. Jeżeli chcemy efektywnie rozwiązywać problemy społeczne, przeciwdziałać wykluczeniu i marginalizacji w Polsce, korzystając z najlepszych wzorów, które są realizowane zarówno przez przedsiębiorstwa komercyjne, jak i społeczne, to musimy uczyć się od siebie wzajemnie, prowadzić dialog, który pozwoli na wzajemną wymianę, inspirację i mobilizację.

Rozwój rynku inwestycji społecznie odpowiedzialnych (SRI), etycznych funduszy inwestycyjnych, inwestycji kapitałowych prowadzonych przez organizacje pozarządowe (charity ethical investment), czy wielu instrumentów finansowych najnowszej generacji (np. venture philanthropy) spowodował, że tradycyjne przekonanie o tym, iż przedsiębiorstwa poszukują zasobów finansowych na rynku kapitałowym, a organizacje pozarządowe prowadzą swoją działalność dzięki dotacjom finansowym i grantom, jest coraz mniej prawdziwe. W efekcie oba typy organizacji poszukują finansowania w zasadzie na tym samym rynku - co oczywiście może prowadzić do konkurencji, ale też i do nowych form współpracy, do budowy Partnerstw Publiczno-Prywatnych i Partnerstw Publiczno-Społecznych nowego typu.

3. ES nie jest korzystna dla działalności biznesowej. ES zaburza rynek i konkurencyjność.

Głównym problemem wydaje się stereotypowe postrzeganie biznesu przez przedsiębiorstwa społeczne, które widzą w biznesie najczęściej jedynie źródło finansowania a nie partnera, któremu przedstawia się konkretne korzyści i angażuje w konkretne przedsięwzięcia.

Podobnie sektor prywatny postrzega przedsiębiorczość społeczną najczęściej jako sprzedaż produktów lub usług (nie zawsze najwyższej jakości) w celu włączenia do rynku (jako pracowników, partnerów, klientów) osób marginalizowanych, gdzie produkty i usługi są świadczone w oparciu o dotacje (w większości niedostępne dla biznesu), co zdaniem sektora prywatnego zaburza konkurencyjność.

Jaki ma więc sens partnerstwo pomiędzy biznesem zorientowanym na jak najwyższą sprzedaż, jakość i efektywność pracy a przedsiębiorczością społeczną skoncentrowaną na walce z wykluczeniem społecznym i obciążoną niższą efektywnością pracy, gorzej zdefiniowaną niszą rynkową, mniejszą konkurencyjnością (nieodpowiedni marketing, biznes plan etc.), nieefektywnym wykorzystywaniem dostępnych zasobów. Czy da się pogodzić nastawienie na zaspokajanie potrzeb społecznych, gdzie walory ekonomiczne najczęściej stają jedynie 'instrumentami terapii dla podopiecznych' i czysto rynkowe podejście biznesu?

A może podmioty ekonomii społecznej powinny skupić się na równoważeniu celów społecznych z ekonomicznymi, powinny reagować na sygnały płynące z rynku i wówczas będzie możliwa przedsiębiorczość, a nie doraźne przedsięwzięcia, które nie rozwiązują danego problemu na większą skalę.

Na te i inne pytania postaramy się odpowiedzieć podczas panelu.

patronat medialny:

Konferencja zorganizowana na zlecenie Fundacji Fundusz Współpracy ze środków EFS w ramach Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL